

Xosé Luís Regueira Fernández

Goiriz, Vilalba, 06/07/1958

Biografía:

Naceu o 6 de xullo de 1958 en Goiriz, concello de Vilalba, e ao pouco tempo mudouse a Aldixe, concello de Abadín, onde pasou a súa infancia. Estudou bacharelato en Vilalba, onde residiu durante varios anos, e posteriormente trasladouse a Santiago de Compostela para estudar Filoloxía Románica. Trala licenciatura, obtivo unha bolsa de investigación no departamento de Filoloxía Románica.

Entre os anos 1985 e 1987 exerceu na Universidade de Colonia (Alemaña) como lector de español e de galego, que se impartiu como materia oficial por primeira vez no currículo dunha universidade alemá. Regresou en 1987 á Universidade de Santiago de Compostela como axudante. En 1989 obtivo o título de Doutor en Filoloxía Románica coa tese titulada *A fala do Norte da Terra Chá*, dirixida por Antón Santamarina.

En 1994 obtivo a praza de Profesor Titular e en 2008 a de Catedrático de Filoloxías Galega e Portuguesa na Universidade de Santiago de Compostela, onde continúa exercendo. Foi director do Departamento de Filoloxía Galega de 2005 a 2009.

En 1988 participa, como secretario e como docente, na posta en marcha dos Cursos de Verán de Lingua e Cultura Galega para Estranxeiros, nos que segue impartindo docencia ata a actualidade. Tamén participou na organización de cursos de verán da Universidade de Santiago de Compostela e da Universidade Internacional Menéndez y Pelayo, na súa sede d'A Coruña.

Desde 1981 é investigador do Instituto da Lingua Galega, do que foi secretario entre os anos 1996 e 2005.

A súa actividade investigadora está centrada sobre todo na lingua falada, e especialmente na fonética e na fonoloxía, aínda que tamén traballa en aspectos da sociolingüística (estándar e variación, principalmente). Participou e participa en proxectos de investigación, como investigador ou como director, sobre diferentes temas relacionados coa fonética acústica, lingua oral e variación. Tamén ten publicado traballos sobre gramática, historiografía e bibliografía.

Escolma de publicacións:

Libros:

Coautor (con Rosario Álvarez e Henrique Monteagudo) de *Gramática galega* (Vigo, 1986, 19987), Premio Losada Diéguez 1986 no apartado de investigación. Director e coautor de *Guía bibliográfica de lingüística galega* (Vigo, 1996) e de *Os sons da lingua* (Vigo, 1988), autor de *Diccionario de pronuncia da lingua galega* (A Coruña, 2010), e da versión falada posta en rede en 2011 na web no Instituto da Lingua Galega (ilg.usc.es/pronuncia).

Editor, en colaboración, de *Da gramática ó diccionario. Estudos de lingüística galega* (Santiago de Compostela, 2001), *Cada palabra pesaba, cada palabra medía. Homenaxe a Antón Santamarina* (Santiago de Compostela, 2008), *Perspectivas sobre a oralidade* (Santiago de Compostela, 2008).

Colabora regularmente desde 1993 en *Linguistic bibliography / Bibliographie linguistique*, que é publicado en papel con periodicidade anual, na actualidade pola editora Brill (Leiden & Boston).

Artigos, capítulos de libro, congresos:

Publicou e presentou en congresos e simposios diferentes traballos sobre fonética acústica da lingua galega, coma

“Estudio acústico das vocais tónicas galegas en posición fonética normal” (con M. González, en *XIX Congreso Internacional de Lingüística e Filoloxía Románicas*. A Coruña, 1994), “Acerca de la estructura prosódica del texto: finales de enunciado en gallego” (*II Congreso de Fonética Experimental*, Sevilla, 2002), “As vocais finais en galego e portugués” (*VII Congreso Internacional de Estudos Galegos*. Sada, 2008), “Os alófonos de /ʔ, ʔ, ʔ/ en galego” (con E. Martínez-Celdrán, *Verba* 34, 2007), “Spirant approximants in Galician” (con E. Martínez-Celdrán, *Journal of the International Phonetic Association* 38, 1, 2008), “Nasalización en gallego y en portugués” (*Estudios de Fonética Experimental* 19, 2010).

Tamén publicou unha descrición da fonética galega en *Journal of the International Phonetic Association* 26, 2 (1996), recollida logo en *Handbook of the International Phonetic Association* (Cambridge, 1999). En relación coa variación e cambio no galego actual, publicou “Cambios fonolóxicos no galego actual” (en *Cada palabra pesaba, cada palabra medía. Homenaxe a Antón Santamarina*. Santiago de Compostela, 2008), e “Cambios fonéticos e fonolóxicos no galego contemporáneo” (*Estudios de Lingüística Galega* 1, 2009).

Dedicou diferentes traballos ao estudo da variación social, a lingua dos medios e a lingua estándar, entre os que destacan: “Modelos fonéticos e autenticidade lingüística” (*Cadernos de Lingua* 10, 1994), “Elementos para a definición dun modelo fonético estándar da lingua galega”, (*4th International Conference on Galician Studies*. Oxford, 1997), “Estándar oral e variación social da lingua galega” (*Cinguidos por unha arela común: homenaxe ó profesor Xesús Alonso Montero*. Santiago de Compostela, 1999), “Un modelo de estándar oral para a lingua galega” (*VI Congreso Internacional de Estudos Galegos*. Trier, 2000), “A sílaba en galego: lingua, estándar e ideoloxía” (*Homenaxe a Fernando R. Tato Plaza*. Santiago de Compostela, 2002), “Lingua falada e estándar escrito: o galego desde o Rexurdimento á modificación ortográfica do 2003” (*Galicia dende Salamanca* 4. Salamanca, 2003), “Estándar oral” (*Norma lingüística e variación*. Santiago de Compostela, 2005).

Canto a aspectos máis xerais da situación sociolingüística da lingua galega, poden citarse: “Política y lengua en Galicia: la ‘normalización’ de la lengua gallega” (en *Las lenguas de España. Política lingüística, sociología del lenguaje e ideología desde la Transición hasta la actualidad*. Madrid / Frankfurt am Main, 2006), “Nacionalismo y libertad lingüística. Galicia Bilingüe y la ofensiva contra la normalización de la lengua gallega” (en *Le discours sur les “langues d’Espagne” / El discurso sobre las “lenguas españolas” 1978-2008*. Perpignan, 2009).

Entre os traballos centrados na historiografía da lingüística galega, son de salientar: “Die galicische Grammatik in Geschichte und Gegenwart” (en *Studien zu Sprache und Literatur Galiciens*. Frankfurt am Main, 1991), “A contribución alemana á lingüística galega” (en *Homenaxe ó profesor Constantino García*. Santiago de Compostela, 1991), “Os estudos de lingüística galega” (en *Homenaxe á profesora Pilar Vázquez Cuesta*. Santiago de Compostela, 1996), “Galician language studies: between ideology and linguistics” (*Galician Review* 5/6, 2006/2007), “Os estudos de dialectoloxía galega desde 1967 á actualidade” (en *A mi dizen quantos amigos ei. Homenaxe ao profesor Xosé Luís Couceiro*. Santiago de Compostela, 2008).

Outros traballos de gramática son os dedicados ás construcións causativas, como: “A construción fazer + infinitivo na prosa medieval galega e portuguesa” (*V Congreso Internacional de Estudos Galegos*. Trier, 1999), “A construción causativa facer + infinitivo na gramática funcional” (en *Da gramática ó dicionario. Estudos de lingüística galega*. Santiago de Compostela, 2001).

Actualmente é membro a Asociación Internacional de Estudos Galegos e da International Phonetic Association. É coordinador da revista *Cadernos de Lingua*, publicada pola Real Academia Galega, desde a súa fundación en 1990. Tamén forma parte dos comités científicos das revistas *Verba*, *Estudios de Lingüística Galega* e *Revista Internacional de Lingüística Iberoamericana*.